

ת"פ 60031/11/17 - מדינת ישראל נגד אלי גמליאל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 60031-11-17

לפני כבוד השופטת דנה אמיר
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
אלי גמליאל

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד ליהי אזולאי ועו"ד נדב שחם

ב"כ הנאשם - עו"ד יהונתן רבינוביץ'

הנאשם

פסק דין ללא הרשעה

1. הנאשם הודה לאחר קיומו של הליך גישור בביצוע עבירה של גידול, יצור והכנת סמים מסוכנים לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973.

2. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם, ביום 19.11.2017 בדירה בתל אביב-יפו, גידל הנאשם 3.4 ק"ג סם מסוכן מסוג קנאביס ב-12 שתילים ללא היתר או רישיון מהמנהל. לצורך גידול הסם הקים הנאשם בדירתו מעבדה הכוללת אוהל גידול, משאבות מים, חומרי דישון, מנורות חימום, מאווררים וצינורות השקיה.

3. הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית, אך הסכימו על קבלת תסקיר לעונש בעניינו של הנאשם מאת שירות המבחן. עתירת הסנגור הייתה ששירות המבחן יבחן גם את סוגיית ביטול הרשעת הנאשם.

התסקירים לעונש

4. **בתסקיר הראשון** נושא תאריך 6.4.2021 פורט כי הנאשם בן 42, גרוש ואב ל-2 קטינות, מתגורר בפתח תקווה ועובד מזה שנה וחצי כמתאם מסירות משפטיות במשרד חקירות, ואף הוצג מכתב המלצה מאת מעסיקו לפיו הנאשם הוא עובד בעל יושרה, אמינות, חריצות ומוסר עבודה ומביא תוצאות מרשימות. בתסקיר פורטו נסיבות חייו של הנאשם, אשר התגרש לאחר 10 שנות נישואים, והוא תיאר מערכת יחסים שהתאפיינה בצורך הערכה ואלימות מילולית מצד גרושתו. לדבריו, כאמצעי להתמודדות עם קשייו במערכת היחסים החל להשתמש בקנאביס. מזה 3 שנים מצוי במערכת זוגית מעצימה ובת זוגו משמשת דמות משמעותית בחייו. בתסקיר צוין שלנאשם אין עבר פלילי והוא נוטל אחריות על ביצוע העבירה, תוך שקשר את מעשיו בביצוע העבירה לשימוש ההתמכרותי שלו בקנאביס באותה עת,

כשגידל שתילים לשימוש העצמי תוך רצון לחסוך בעלויות ולהפסיק לקנות מגורמים שוליים, והתקשה לשקול את השלכות מעשיו באותה עת. בתסקיר פורט כי הנאשם הביע חרטה והבנה אשר לחומרת המעשה, ולדבריו מאז מעצרו הפסיק את השימוש בסם.

5. בתסקיר פורט כי לדברי הנאשם השתמש לראשונה בקנאביס בגיל 29 על רקע מצוקות רגשיות במערכת היחסים עם אשתו דאז, וכי השתמש בקנאביס משך 10 שנים בתדירות אשר גברה עד לשימוש יום-יומי. לדבריו, מאז מעצרו בשנת 2017 הפסיק לצרוך קנאביס, וחווית המעצר הייתה עבורו טראומטית וגרמה לו להתבוננות ביקורתית. נערכו לנאשם 2 בדיקות שתן שנמצאו נקיות משרידי סם. בנוגע לבקשתו לביטול ההרשעה, הביע הנאשם שאיפות מקצועיות ורצון לקבל תעודת חוקר פרטי, ולטענתו הרשעתו תפגע ביכולתו לממש שאיפות אלה, כפי שאף עולה ממכתב מעסיקו לפיו הרשעה תפגע באפשרותו של הנאשם להירשם כמתאמן בחקירות פרטיות במשרד המשפטים ולקדמו מבחינה תעסוקתית במשרד.

6. שירות המבחן התרשם כי ברקע לביצוע העבירה דפוסי שימוש התמכרותיים בקנאביס, ללא דפוסים עברייניים, וכי מעצרו של הנאשם שימש עבורו גבול מרתיע ומטלטל שאף הביא להפסקת השימוש בסם. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם זקוק להתערבות טיפולית בתחום ההתמכרויות, והתרשמות זו שוקפה לנאשם, שמסר באותה עת כי לתפיסתו הוא נמצא כיום במקום חיובי בחייו, אך הביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי. בעקבות האמור הופנה ליחידה לטיפול בהתמכרויות בתל אביב-יפו. על פי דיווח מגורמי הטיפול, הנאשם שלל בפניהם בעיה בתחום ההתמכרויות וצורך טיפולי, ולכן לא נמצא מתאים להשתלב בטיפול במסגרתם.

7. בתסקיר ציין שירות המבחן כגורמי סיכוי לשיקום את העובדה שהנאשם נעדר הרשעות קודמות, את תפקודו התעסוקתי החיובי, את העובדה שהנאשם נקי מסמים וכי אינו מאופיין בדפוסים עברייניים והוא הורתע מההליך המשפטי. כגורמי סיכון צוינו חומרת העבירה ודפוסי שימוש בעיתיים בקנאביס תקופה ממושכת לשם התמודדות לקויה עם מצב רגשי מורכב, בנוסף שלילת נזקקות טיפולית ואי-התאמה לטיפול. בנסיבות אלה, באותו המועד, משהנאשם לא גילה הבנה מעמיקה אשר לדפוסיו ולצרכיו הטיפולים, להתרשמות שירות המבחן התקיים סיכון להישנות ביצוע עבירות בעתיד ושירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית בעניינו, ואף לא בהמלצה לביטול ההרשעה.

8. בהמשך לדיון שהתקיים ביום 27.4.2021 ולאחר שהסנגור שוחח עם הנאשם פעם נוספת, מסר הסנגור שהנאשם מוכן לשתף פעולה עם שירות המבחן בכל אפיק שימצאו לנכון, וכך גם מסר הנאשם בעצמו. בנסיבות אלה, בהחלטתי מאותו המועד הופנה הנאשם פעם נוספת לשירות המבחן לשם בחינת עניינו בשנית, ובכלל זאת אפשרות שילובו בטיפול ככל שכזה נדרש.

9. **בתסקיר השני** שהתקבל בעניינו של הנאשם מיום 29.6.2021 פורט כי משיחה עם הנאשם עלה שמאז המפגש הקודם עם שירות המבחן עזב את דירתו המשותפת עם בת זוגו וחזר להתגורר אצל הוריו בתל אביב-יפו מסיבות כלכליות, על רקע חששו מעונש מאסר בדרך של עבודות שירות אשר יוביל לפגיעה ביכולתו להתפרנס ולשלם מזונות, ולדבריו חווה מצוקות נפשיות כתוצאה מכך. הנאשם הביע דאגה לבנותיו ומסר כי הוא משקיע את מרב מאמציו בעבודתו, תוך שהביע חשש שהרשעה תוביל לחסימת אפשרויות קידומו וגדיעת שאיפותיו המקצועיות. במהלך המפגש

נדונה סוגיית נזקקותו הטיפולית, ובאותה עת הביע הנאשם אמביוולנטיות אשר לצורך להשתלב בטיפול. מחד מסר כי התנקה משימוש בסם באופן עצמאי על אף התמכרות ארוכת שנים, ולתפיסתו יש לו את הכוחות לשמור על ניקיונו ולהתמודד עם מצוקות לבדו. מאידך, ציין כי הוא מעוניין להשתלב מחדש בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות, ובהמשך לכך הופנה ליחידה פעם נוספת. ממידע שהתקבל מגורמי הטיפול עולה שהנאשם השתלב בטיפול ביום 6.6.2021, מוסר 3 בדיקות שתן בשבוע, שנמצאות נקיות משרידי סם, ועתיד להתחיל טיפול פרטני. התרשמות גורמי הטיפול היא כי לנאשם צרכים טיפוליים, אך בשלב זה ניכר כי הוא מונע ממוטיבציה חיצונית. עוד צוין בתסקיר כי 2 בדיקות שתן שמסר הנאשם בשירות המבחן נמצאו נקיות משרידי סם.

10. על פי התסקיר, הנאשם אינו ער באופן מעמיק לסיכון במצבו ולצרכיו הטיפוליים, ונראה כי הוא ממשיך ופועל מתוך דפוסים שעמדו ברקע לביצוע העבירה, בהם מיקוד בסיפוק צרכיו המידיים. יחד עם זאת, התחזקה ההתרשמות שהנאשם זקוק להתערבות טיפולית שתסייע לו להעמיק בקישיו ודפוסיו ותפחית את הסיכון מהישנות העבירות. בנסיבות אלה, ומשההתרשמות היא שההליך המשפטי מהווה גורם מדרבן להשתלבותו בטיפול, עתר שירות המבחן לדחייה בת 3 חודשים.

11. **בתסקיר השלישי** מיום 13.10.2021 פורט כי בתקופת הדחייה עמד שירות המבחן בקשר עם הנאשם וגורמי הטיפול, הנאשם הדגיש את שאיפותיו לסיים את ההליך המשפטי בהקדם, את שביעות רצונו מתעסוקתו, את רצונו לממש שאיפותיו לעבוד כחוקר פרטי ואת החשש שהרשעתו תוביל לגדיעת אפשרות זו. אשר להליך הטיפול, תיאר כי הצליח להתחבר למטפלו וליתר המשתתפים בקבוצה, וכיום מבין את הגורמים שהובילו להתמכרותו, והביע נכונות להמשיך בטיפול ככל שיידרש. בנוסף, תיאר חרטה ובושה נוכח ההליך המשפטי העומד בפער להתנהלותו וערכיו והביע שאיפה לנהל אורח חיים תקין ללא שימוש בסמים ומעורבות שולית. מדיווח מגורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות בתל אביב-יפו עולה שהנאשם ממשיך בהשתתפותו בטיפול הקבוצתי בו השתלב ביום 6.6.2021, מוסר בדיקות שתן נקיות, וביום 1.7.2021 החל טיפול פרטני ומתמיד בהגעה לטיפול.

12. להתרשמות גורמי הטיפול, הנאשם השתמש בסמים לאורך שנים באופן התמכרותי כדרך התמודדות עם מצוקות רגשיות. בעקבות ההליך המשפטי הבחין במחירים אשר שילם בגין ההתמכרות והפסיק את השימוש באופן עצמאי לפני 4 שנים. בתחילת ההליך הטיפולי היה הנאשם ממוקד בחששותיו מתוצאות ההליך ומונע ממוטיבציה חיצונית, אך עם התקדמות הטיפול רכש אמון בגורמי הטיפול, התחיל להיפתח באופן אותנטי וכן ומבין את חשיבות הטיפול. להתרשמות שירות המבחן, על אף דפוסי חשיבה והתנהגות נוקשים, בתקופת הדחייה חל שינוי בגישת הנאשם, שעורך מאמצים להתגייס לטיפול. ההתרשמות היא שהנאשם זקוק להמשך טיפול ולמידת דרכים להתמודדות במצבי דחק, תוך שמירה על ניקיון מסמים (כפי שאף מעידות בדיקות השתן) באופן שיסייע להפחתת הסיכון ממנו.

13. שירות המבחן ציין כגורמי סיכוי לשיקום את היעדר ההרשעות הקודמות לנאשם, תפקודו התעסוקתי החיובי, היותו נקי מסמים מזה 4 שנים, העובדה שעל פי ההערכה הוא אינו מאופיין בדפוסים עברייניים, ואת השינוי שחל במידת שיתוף הפעולה שלו ונכונותו לקבל טיפול. כגורמי סיכון צוינה חומרת העבירה, דפוסי השימוש ההתמכרותיים של הנאשם לאורך שנים, נוקשות מחשבתית והיעדר כלים להתמודדות במצבי דחק, כמו גם קישיו לשתרף פעולה עם הטיפול בתחילת תהליך האבחון והמוטיבציה החיצונית שאפיינה אותו בתחילה. בסופו של יום, להערכת שירות המבחן שילוב

בהמשך טיפול בתחום ההתמכרויות יסייע בהפחתת הסיכון.

14. שירות המבחן המליץ על העדפת הפן השיקומי-טיפול בעניינו של הנאשם לאור השינוי בגישתו והטלת צו מבחן למשך שנה. להערכת שירות המבחן, שאף ציין את חומרת העבירה, הטלת עונש מאסר בעבודות שירות עלול להביא לרגרסיה במצבו האישי והתפקודי של הנאשם ולפגוע ביכולתו להשקיע כוחותיו בהליכי השיקום בו מצוי ובתעסוקתו, במסגרתה באים לידי ביטוי חלקיו המתפקדים. כאלטרנטיבה הציע שירות המבחן צו של"צ בהיקף נרחב של 300 שעות, שיהווה ענישה חינוכית וקונקרטי. לצד האמור, המלצת שירות המבחן היא לבטל את הרשעת הנאשם לאור החשש שהרשעתו תפגע ביכולתו לממש שאיפותיו המקצועיות לקבלת תעודת חוקר פרטי ולעסוק בכך.

עדויות לעונש

15. מטעם ההגנה העידה גברת ליאורה שחר, בת זוגו של הנאשם. לדבריה, הנאשם מתחרט, מצטער ומתבייש על כך שביצע את העבירה וכי המדובר בשגיאה אחת במהלך חייו. העדה הסבירה כי הנאשם פעל מחוסר ביטחון, מצוקה כלכלית, קשיים מול גרושתו וקושי בקשר לבנותיו. לדבריה, היום התיישר הנאשם ומבקש להוציא תעודת חוקר פרטי, והוא אף מטפל בה ומסייע לה במחלתה ורחוק מעולם הסמים.

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

16. **ב"כ המאשימה** הפנה לערכים המוגנים אשר נפגעו מהעבירה אותה ביצע הנאשם, וטען כי במעשיו יש כדי לברוא יש מאין מעגל סמים חדש. בנוסף, ציין את נסיבות ביצוע העבירה, טען שכאשר בגידול סמים עסקין, משקל הסם נגזר ממועד החיפוש והפנה לפוטנציאל המשקל הגלום בשתילים. בנוסף, הדגיש כי ביצוע עבירה מסוג זה דורש תכנון והיערכות. ב"כ המאשימה הפנה לענישה הנוהגת וטען כי מתחם הענישה נע בין 8 ו-18 חודשי מאסר בפועל. אשר למיקום הנאשם בגדרי המתחם, הפנה לתסקירי שירות המבחן שהתקבלו ועתר לדחיית המלצת שירות המבחן. לטענתו, המלצת שירות המבחן אינה מתיישבת עם שיקולי ענישה נוספים בדמות גמול, הלימה והרתעה, ומתמקדת אך בשיקולים הנוגעים בנאשם. בנוסף ציין שעל פי התסקיר, לדברי הנאשם גידול השתילים היה לשימוש עצמי במטרה לחסוך בעלויות, אך קיים קושי לאמת לצורך מה גידל הנאשם את השתילים, ולשיטתו בנסיבות ברור שאין המדובר במי שגידל סמים לצריכה עצמית.

17. **ב"כ המאשימה** התייחס בטיעונו להליך השיקום והטיפול של הנאשם, וטען כי כפי שעולה מהתסקירים הנאשם החל בטיפול כשהוא מונע ממוטיבציה חיצונית, נוטל לטענתו אחריות מוגבלת בלבד על העבירה, ומשך הטיפול שעבר קצר (4 חודשים בלבד). בנוסף, הביע פליאה על השינוי בין התרשמות שירות המבחן בתסקירים הראשון והשני לעומת התסקיר האחרון. לטענתו, הנאשם במקרה זה מונע ממוטיבציה קצרת מועד שעניינה ההליך הפלילי, כמפורט בתסקיר השני, כשבהליך טיפול ושיקום אמיתי המטרה היא לבנות אמון ארוך טווח. בנסיבות הנדונות, להשקפתו, גם אם בית המשפט סבור שיש מקום לסטות לקולא ממתחם הענישה, הרי שעל הסטייה להיות מתונה ועל העונש להיות חמור מזה המומלץ על ידי שירות המבחן. בהקשר זה אף ציין שהנאשם ניהל את הליך ההוכחות בתיק הנדון, וכתב האישום נגדו לא תוקן במסגרת הליך הגישור.

18. בכל הנוגע לעתירת הנאשם לביטול הרשעתו, המאשימה מתנגדת. ב"כ המאשימה טען שנסיבות העבירה וסוגה אינם מאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע באינטרסים ציבוריים אחרים. בנוסף, כי הנאשם לא הציג נזק קונקרטי ממשי, אלא שאיפות מקצועיות ערטילאיות. עוד הדגיש שלרגולטור הרלוונטי בתחום החקירות הפרטיות שמור שיקול הדלת האם לתת רישיון לעסוק במקצוע אם לאו. בנסיבות אלה, עתר כי הרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה וכי יגזרו על הנאשם עונש של מאסר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות בתחתית מתחם העונש ההולם, לצד מאסר על תנאי וקנס.

תמצית טיעוני ההגנה לעונש

19. **ב"כ הנאשם** הדגיש את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה ביום 19.11.2017 וכי לנאשם אין עבר פלילי או כל תיק פתוח וזו הסתבכותו היחידה. בנוסף, הפנה לנסיבות ביצוע העבירה, הבהיר כי הנאשם אינו חולק על משקל הסם (3.4 ק"ג) ועל כך שדובר ב-12 שתילים, אך טען כי עניין המשקל נוגע לתזמון התפיסה, ואף הגיש חוות דעת לפיה לטענתו כאשר הסם מיובש לאחר 14 יום משקלו פוחת ב-87%, מה שלשיטתו תומך בטענת הנאשם שגידול הסם במקרה זה היה לצריכה עצמית. לטענתו, אילו הסם היה נתפס בזמן אחר ייתכן שמשקלו היה מצטמצם באופן משמעותי. הסנגור ציין שהנאשם היה עצור בתיק זה ולאחר מכן שהה בתנאים מגבילים. לדבריו, בעקבות מעצרו הבין הנאשם את משמעות הדברים ושינה תפיסתו, כשבבסיס העבירות שביצע מלכתחילה מצוקות נפשיות ורגשיות ולא רצון לפגוע באחרים. לטענת הסנגור, כיום הנאשם נגמל מסמים באופן עצמאי, מתרחק מהם ומקבל טיפול שנותן מענה לקשייו הרגשיים והנפשיים.

20. ב"כ הנאשם הפנה לתסקירים שהתקבלו ובפרט לתסקיר האחרון המלמד לטענתו על התהליך שעבר הנאשם, תוך שציין את הקושי הטבעי להשתלב בטיפול, לחשוף רגשות ולבנות אמון מול גורמי טיפול. לטענתו, כיום מצליח הנאשם לתת אמון בגורמי הטיפול, נפתח אליהם, משתף פעולה באופן מלא ומגיע לכל המפגשים, והקשר מול שירות המבחן נשא פירות של ממש. עוד הדגיש שהנאשם הביע נכונות להמשיך בכל טיפול שנדרש, חש בוושה וחרטה על מעשיו ורצונו הוא לנהל אורח חיים תקין. ב"כ הנאשם אף הדגיש את בדיקות השתן הנקיות שמסר הנאשם, את העובדה שלהערכת שירות המבחן המשך טיפול יסייע בהפחתת הסיכון ממנו וההערכה לפיה עונש מאסר, גם על דרך עבודות שירות, עלול להביא לרגרסיה במצבו. בנסיבות אלה, עתר לקבלת העמדה העונשית של שירות המבחן אשר המליץ על ענישה בדרך של של"צ נרחב.

21. ב"כ הנאשם אף עתר כי המלצת שירות המבחן לביטול הרשעת הנאשם תאומץ, ובהקשר זה הפנה למכתב מעסיקו (ענ/2) ולרצונו של הנאשם להתקדם בעבודה ולקבל תעודת חוקר פרטי, כשבנסיבותיו של הנאשם המדובר בחלק בלתי נפרד מההליך השיקומי, תוך שהפנה לתסקיר בהקשר זה. לטענתו, לאור כך הרשעתו של הנאשם עלולה למנוע ממנו קבלת רישיון לעסוק כחוקר פרטי, נכון יהיה לבטל הרשעתו ולאפשר לו להתקדם בשאיפותיו המקצועיות, תוך שהפנה לפסיקה. בקשר לאמור הדגיש כי צו השל"צ עליו המליץ שירות המבחן הוא נרחב ביותר, ויהווה ענישה חינוכית ומשמעותית עבור הנאשם, ואין המדובר במי ששירות המבחן ממליץ לפטור אותו בלא כלום.

22. **הנאשם** הבהיר כי הוא מסכים לבצע של"צ ומתחייב לשתף פעולה עם צו מבחן. לדבריו, ביצוע העבירה הוא בגדר נפילה אחת בחייו לאור מצב רגשי ומשפחתי קשה בו היה, והוא הביע חרטה וצער על ביצועה. בעקבות

ההליך התרומם וכיום מצוי בזוגיות טובה, משפחה אוהבת והוא ו"נהיה בן אדם". הנאשם הבהיר כי ברצונו להיות חוקר פרטי.

העתירה לביטול ההרשעה

23. ככלל, הליך משפטי של אדם בגיר שהוכח כי עבר עבירה פלילית יסתיים בהרשעה. הימנעות מהרשעה או ביטולה מהווים חריג בשל נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן. על פי **הלכת כתב** (ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, (פ"ד נב(3) 342, 337 (1997)), על מנת להימנע מהרשעה או לבטלה יש לבחון הצטברותם של שני תנאים עיקריים: האחד, האם ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בעתידו או בשיקומו של הנאשם. השני, האם סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים. על ההגנה מונח הנטל לשכנע כי בנסיבות המקרה יש להעדיף את שיקום הנאשם על פני שיקולים אחרים. ראו גם: ע"פ 5985/13 **אבן נ' מדינת ישראל** (2.4.2014), דברי כב' השופט ג'ובראן ברע"פ 3852/14 **ורשואר נ' מדינת ישראל** (18.8.2014) פסקה 11, וע"פ 3244/14 **ביטון נ' מדינת ישראל** (16.3.2015).

24. ברע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014) נקבע כי על פי **הלכת כתב**, ביטול או הימנעות מהרשעה הוא חריג מצומצם, המוצדק רק במקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם לא מתקיים יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. כן נקבע כי יש לבחון קיומו של נזק קונקרטי לנאשם גם במקום בו הנאשם נעדר עבר פלילי (ראו רע"פ 5478/19 **לוי נ' מדינת ישראל** (25.8.2019), רע"פ 619/18 **בזיזנסקי נ' מדינת ישראל** (1.3.2018) ורע"פ 2323/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (12.6.2017)). נקודת המוצא היא כאמור שעל ההגנה לשכנע שהרשעה תגרום לנזק קונקרטי וממשי לשיקומו או לעתידו של הנאשם, ואין להסתפק בעניין זה בתרחישים תיאורטיים שאין לדעת אם יתממשו בעתיד (רע"פ 9118/12 **פריגין נ' מדינת ישראל**, פסקה 10 (1.1.2013) (להלן: "**עניין פריגין**")).

25. השאלה האם תיגרם פגיעה ממשית וקונקרטית לעתידו או שיקומו של הנאשם מהרשעה תלויה גם במיהות הנאשם ויתר נסיבותיו ויש לבחון את כל אלה (ע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל**, תק-על 2007 (4) 4546, עמ' 4561). בנוסף, וטרם החלטה סופית יש אף לאזן, בסוג של מקבילית כוחות, את הנזק הקונקרטי הנטען וסוגו אל מול סוג העבירה שבביצועה הורשע הנאשם ונסיבותיה, ולבחון כאמור האם מתקיים יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, לבין חומרת העבירה המצדיק את ביטול ההרשעה. כפי שצוין בע"פ (מרכז) 24457-03-15 **גוטרמן נ' מדינת ישראל** (30.8.2015) (להלן: "**עניין גוטרמן**") פסקה 69, ככל שמעשי העבירה חמורים יותר כך נדרשת פגיעה קונקרטית ומוחשית יותר ולהיפך.

26. בראי המסגרת הנורמטיבית הכללית שלעיל, בחנתי את עתירת ההגנה לביטול הרשעת הנאשם. במסגרת זו נתתי דעתי לערכים החברתיים החשובים המוגנים בעבירה, הנוגעים לצורך להילחם בנגע הסמים הפוגע בבריאות, שלומו וביטחונו של הציבור, לחשיבות החוסן החברתי ולסכנת ההתמכרות על השלכותיה ההרסניות. כידוע, במקרים רבים מגדלי הקנאביס הם חוליה חשובה בשרשרת הפצת הסם, על החומרה שבכך. אמנם קנאביס נמנה על הסמים הקלים ואינו במדרג חומרה גבוה מבין הסמים השונים, ואף נטען ונמצא כי לקנאביס יתרונות ושימושים חיוביים לצד חסרונותיו (ראו **הצעת חוק הסמים המסוכנים (עבירת קנס מיוחדת - הוראת שעה)**), תשע"ח - 2018, ה"ח

1211). למרות האמור, האיסור החוקי על החזקתו שריר וקיים וכמובן אף האיסור על גידולו במעבדה כמו במקרה דנן, והעונש המקסימלי לצד עבירת הגידול זהה לזה שלצד עבירת ההפצה והסחר.

27. מבחינת נסיבות ביצוע העבירה במקרה זה עולה פגיעה מתונה במידת מה בערכים המוגנים וכזו שאיננה ברף הגבוה ביותר. אמנם אין להתעלם מחומרת העבירה כשלעצמה ומכך שבבסיסה תכנון, משעל פי העובדות הנאשם הקים בדירתו מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנאביס אשר כללה אוהל גידול, משאבות מים, חומרי דישון, מנורות חימום, מאווררים וצינורות השקיה. יחד עם זאת, המדובר בגידול שתילים בכמות שאיננה גדולה במיוחד, 12 במספר, ויש לזכור כי משקל הסם (3.4 קילו) הוא פועל יוצא של מועד החיפוש והתפיסה ועל כן בעל משמעות פחותה. אבהיר כי בקשר למשקל הסם לא מצאתי ליתן כל משקל לחוות הדעת אותה הגיש הסנגור **ענ/1**, בהעדר הסכמה לממצאה מצד ב"כ המאשימה, ומשהמומחה שערך אותה לא העיד לפניי.

28. בעת בחינת הנסיבות יש לתת את הדעת לרקע הנטען על ידי הנאשם לביצוע העבירות, התמכרותו לקנאביס ומשבר רגשי קשה שחוה במהלכו אף התגרש. מבלי לקבוע מסמרות באשר לטענת הנאשם כי במקרה זה גידול הסם בוצע על ידו לצריכה עצמית בלבד, משהנאשם הודה בביצוע העבירה והראיות לא נשמעו עד תום ואין המדובר בעובדה מוסכמת, יש לתת את הדעת לכך שעל פי עובדות כתב האישום לא נתפסו אצל הנאשם משקל ו/או שקיות חלוקה ו/או כספים בסכום משמעותי, המהווים פעמים רבות אינדיקציה שהסם גודל למטרת סחר. עוד יש לציין כי במקרה זה לא צוין בכתב האישום מפורשות שהגידול לא היה לצריכה עצמית (ראו והבחינו עפ"ג (ת"א) 12819-11-15 **מדינת ישראל נ' בן צבי** (16.12.2015)). בנסיבות אלה, במשבר הרגשי שעבר הנאשם ובהתמכרותו הנטענת שברקע גידול הסם יש כדי למתן במידת מה את הנסיבות. בנוסף, להתמכרותו ומצבו הרגשי של הנאשם שברקע ביצוע העבירה, לצד הטיפול ותהליך השיקום והגמילה שעבר ועובר מאז אף משמעות רחבה יותר בעת שקילת עתירתו לביטול ההרשעה, כפי שיפורט בהמשך.

29. בעת בחינת שאלת קיומו של נזק לנאשם מההרשעה, שקלתי את כלל נסיבותיו ומאפייניו כפי שפורטו בהרחבה בתסקיר, את גילו, 42, גרוש ואב לשתיים, ואת העובדה שאין לחובתו עבר פלילי או תיקי מב"ד פתוחים. כמו כן את נסיבות חייו והמשבר הקשה שחוה במערכת יחסיו הזוגית וגירושיו, ואת התמכרותו לקנאביס, לטענתו, כאמצעי התמודדות עם המצוקה והקשיים המשפחתיים והאישיים. כיום מצוי הנאשם בזוגיות טובה, נתמך ותומך בבת זוגו שהעידה במועד הטיעון לעונש אודות מידותיו הטובות, טיפולו המסור בה, חרטתו על ביצוע העבירה ושיאיוותיו לעתיד.

30. שקלתי גם את הודיית הנאשם וחיסכון הזמן שלצדה, מבלי להתעלם מכך ששמיעת הראיות בפני כב' השופטת שחם קינן הסתיימה, כשיש לזכור שגם אם לא תוקן כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון, בהודייתו של הנאשם ויתרה ההגנה על טענות שהיו בפיה. בנוסף ובפרט, שקלתי את החרטה והבושה שחש הנאשם על ביצוע העבירה ואת נטילת האחריות על ידו בסופו של יום, שלהתרחשות איננה רק מהפה החוצה, ובאה לידי ביטוי גם בדרך שעשה עד עתה בטיפול. כפי שעולה מהתסקירים, בדיקות השתן שמסר הנאשם מלמדות כי משך תקופה ממושכת הוא נקי מסמים, לדבריו, מאז מעצרו בשנת 2017. בנוסף, הנאשם אף התגייס לשינוי וטיפול במסגרת שירות המבחן ביחידה לטיפול בהתמכרויות בתל אביב. אמנם נכון שתחילה, חרף הערכת שירות המבחן בדבר קיומם של צרכים טיפוליים לנאשם, הנאשם לא נמצא מתאים לשילוב בטיפול משלל בפני גורמי הטיפול בעיה בתחום ההתמכרויות וצורך טיפולי,

ואף לאחר שהופנה ליחידה לטיפול להתמכרויות פעם נוספת כשהביע רצון להשתלב בטיפול, התרשמות גורמי הטיפול הייתה שהנאשם מונע ממוטיבציה חיצונית.

31. יחד עם זאת, מהתסקיר השלישי שהתקבל עולה שלדברי הנאשם הצליח להתחבר למטפלו ולמשתתפים בקבוצה, מבין את הגורמים שהובילו להתמכרותו ונכון להמשיך בטיפול ככל שידרש. מעדכון גורמי הטיפול עולה שהנאשם ממשיך השתתפותו בקבוצה ומתמיד, החל טיפול פרטני ומוסר בדיקות שתן נקיות. לדעת שירות המבחן חל שינוי בגישת הנאשם על אף דפוסי חשיבה והתנהגות נוקשים, הנאשם התחיל להיפתח באופן אותנטי בטיפול ומבין את חשיבותו, ואף זקוק להמשך טיפול ולמידת דרכים להתמודד עם מצבי דחק. בנסיבות הנדונות אינני מוצאת, כעתירת ב"כ המאשימה, לזקוף לחובת הנאשם את העובדה שהמוטיבציה הראשונית לשינוי אצלו הייתה חיצונית. אדרבא, פעמים רבות משמש ההליך המשפטי מנוף לקידום שיקום וטיפול ויש לברך על כך ולחזק כוחותיו של מי שעושה דרך בטיפול, כשמדובר במי שכמו הנאשם מבין כיום את ערכו של הטיפול וחשיבותו.

32. נתתי דעתי גם להערכת שירות המבחן לפיה הנאשם אינו מאופיין בדפוסים עבריינים, לסיכויי שיקומו ולכך שהסיכון ממנו פחת. מנגד, לא נעלמו ממני גורמי הסיכון במצבו והערכת שירות המבחן לפיה טיפול לנאשם בתחום ההתמכרויות יסייע בהפחתת הסיכון אשר הביאה להמלצה השיקומית - טיפולית בעניינו, כשלדעת שירות המבחן עונש מאסר ולו בעבודות שירות לנאשם עלול להביא לרגרסיה במצבו האישי והתפקודי ולפגוע ביכולותיו להשקיע כוחותיו בהליך השיקום.

33. עתירת הנאשם לביטול הרשעתו מבוססת בעיקרה על שאיפתו לעסוק כחוקר פרטי, עיסוק הטעון רישיון, וחששו כי הרשעה בדין תמנע זאת ממנו לאור המפורט **בחוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה**, תשל"ב - 1972 (להלן: "**חוק חוקרים פרטיים**"). על פי סעיף 4(6) לחוק חוקרים פרטיים אחד התנאים לעסוק כחוקר פרטי הוא "**לדעת הועדה אין מניעה - מטעמים של בטחון הציבור או מטעמים של עברו, תכונותיו או התנהגותו של המבקש - להענקת רישיון**" (ראו גם את הנחיית פרקליט המדינה 14.11 - "**דיווח על הליך פלילי נגד חוקר פרטי ונותן שירותי שמירה והעברת חומר מהתביעה לוועדה העוסקת ברישוי חוקרים ונותני שירותי שמירה**"). מדברי הנאשם בעת הטיעון לעונש התרשמותי מחשיבות שאיפותיו המקצועיות עברו ועל פי דבריו החל הליך במשרד המשפטים בהקשר זה. כך התרשם גם שירות המבחן שהמליץ על ביטול הרשעה. בתסקיר אף צוין שבמסגרת תעסוקת הנאשם באים לידי ביטוי חלקיו המתפקדים. נתתי דעתי גם למכתב ממעסיקו של הנאשם (**ענ/2**) (הנאשם עובד כיום כמתאם מסירות משפטיות במשרד חקירות) לפיו הנאשם הוא עובד בעל יושרה, אמינות, חריצות ומוסר עבודה, וכי המטרה היא שהנאשם ירשם כמתאמן בחקירות פרטיות במשרד המשפטים, ככל שעניינו יסתיים ללא הרשעה.

34. אמנם נקבע לא אחת על ידי בית המשפט העליון כי גם כאשר המדובר בעיסוק טעון רישיון שהרשעה פלילית עלולה לגרום לביטולו וקיים פוטנציאל פגיעה תעסוקתית, אין מקום לקביעה אוטומטית של נזק קונקרטי לצורך ביטול הרשעה, בפרט כאשר נותר שיקול הדעת אצל הגורם המקצועי הרלוונטי. בחלק מהמקרים אף נקבע כי ראוי שהעניין יבחן על ידי אותם גורמים מתאימים ומוסמכים על פי חוק (רע"פ 3224/19 **אביב נ' מדינת ישראל** (28.5.2019), רע"פ 1240/19 **בר לוי נ' מדינת ישראל** (24.3.2019), רע"פ 5478/19 **לוי נ' מדינת ישראל** (25.8.2019), ורע"פ 5018/18 **בוזגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.2018)). בנוסף, כידוע, לא בנקל יעתר בית

המשפט לבקשה לביטול הרשעה בסוג זה של עבירות, לאור חשיבות האינטרס הציבורי לצידן ובכורתו.

35. יחד עם זאת, מעיון בפסיקה עולה כי למרות חומרת העבירה הנדונה, קיימים מקרים בהם נמנע בית המשפט מהרשעה בגין ביצועה (ראו לדוגמא עפ"ג (חי') 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.2015) שנסבות ביצוע העבירה שם דומות לעניינו). עיון בפסיקה אף מלמד כי קיימים מקרים בהם בוטלה הרשעת נאשמים אשר גידלו סם מסוג קנאביס בכמות דומה ואף גדולה מזו המיוחסת לנאשם, לעיתים לצד החזקת סם לצריכה עצמית ובית המשפט החליט לבטל את ההרשעה אף מבלי שהוכח קיומו של נזק קונקרטי ברור, לעיתים אך בשל אפשרות צמצום של אפיקי תעסוקה (בפרט כשדובר בנאשם צעיר) (ת"פ (ק"ש) 27663-08-15 **מדינת ישראל נ' קריינס** (19.1.2016), ת"פ (ק"ג) 7786-05-16 **מדינת ישראל נ' מערב** (16.4.2018) והפסיקה המוזכרת בהם ות"פ (ת"א) 23797-03-14 **מדינת ישראל נ' אביב** (1.12.2015)).

36. במקרה דנן, שקלתי את כלל נסיבותיו של הנאשם המפורטות לעיל, את גילו, גמילתו מסמים, את הדרך הטובה לשיקום בה החל לאחר קשיים, ואת החשיבות אותה אני מוצאת באופק מקצועי תעסוקתי עבורו בקשר לשאיפתו לפעול לקבלת רישיון חוקר פרטי (הן בפן הכלכלי דווקא בגילו ומצבו המשפחתי, הן בפן האישי והשיקומי). כמו כן שקלתי את המלצת שירות המבחן, שאמנם אינה מחייבת את בית המשפט, אך היא בעלת משקל. אל מול אלה איזנתי את העבירה שביצע הנאשם בנסיבותיה ומבלי להקל בה ראש כלל, מסקנתי היא כי במקרה זה ניתן וראוי לבטל את הרשעת הנאשם מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים.

37. כך אני מורה, בראי האינטרס הציבורי הרחב שבשיקום עבריינים, ועל מנת לחזק את כוחותיו של הנאשם בהמשך הטיפול אותו יעבור במסגרת צו המבחן שיוטל עליו. חשוב לציין שלצד ביטול ההרשעה יוטל על הנאשם צו של"צ נרחב בהיקף של 300 שעות כפי המלצת שירות המבחן, והמדובר בעונש קונקרטי וממשי. עוד יש לזכור כי הנאשם היה עצור בתיק זה משך 5 ימים בין התאריכים 19.11.2017 - 23.11.2017, ונתון תחת תנאים מגבילים כאלה ואחרים אשר הוקלו מעת לעת משך תקופה ממושכת בין התאריכים 23.11.2017 - 6.1.2019.

38. סוף דבר, אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם, קובעת כי ביצע את העבירה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים בביצועה הודה ומורה כדלקמן:

א. הנאשם יבצע 300 שעות של"צ בהתאם לתוכנית השל"צ שנבנתה עבורו על ידי שירות המבחן, במסגרת אק"ם, תל אביב, בתפקידי חונכות וסיוע לצוות המקום. הנאשם מוזהר כי אם יפר את צו השל"צ תימסר הודעה על כך לבית המשפט, אשר מוסמך לדון בעניינו מחדש.

ב. מוצא בזאת צו מבחן למשך 12 חודשים מהיום. שירות המבחן יעביר דו"ח ביניים בחלוף 6 חודשים.

ג. הנאשם יתחייב על סך 5,000 ₪ להימנע למשך שנה מהיום מביצוע העבירה שנקבע שביצע. הנאשם התחייב בפני כאמור.

הנאשם מוזהר כי אם יפר את תנאי המבחן או צו השל"צ, תימסר הודעה על כך לבית המשפט, אשר מוסמך לדון בעניינו מחדש הן במישור ההרשעה הן במישור העונש, וכן כי ניתן להפקיע את צו המבחן ולהרשיעו ככל שיבצע עבירה נוספת במהלך תקופת המבחן.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

המזכירות תעביר החלטתי לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"א חשוון תשפ"ב, 27 אוקטובר 2021, במעמד הצדדים.